

žebnosti, ježto lze vydržeti služebnost i na pozemku domněle vlastním, neboť k vydržení služebnosti chůze a jízdy stačila vůle vykonávati obsah řečeného práva vlastním jménem, aniž byly držitelům jasné právní poměry sporných ploch (§ 312 obč. zák.). I když by tedy část pozemku parc. č. 1295/1, kde žalobci chodili a jezdili, byla jimi a jejich předchůdkyní, ať již z jakéhokoliv důvodu považována za jejich vlastnictví, nabyli vydržením aspoň práva sporné služebnosti, když se ukázalo, že ona sporná část pozemku jest vlastnictvím žalovaných (§§ 480, 1460, 1470 obč. zák., viz též rozh. č. 478 Sb. n. s.). Není proto dovolání odůvodněno.

Čís. 16091.

Význam změn v zástupčím oprávnění veřejných společníků, jež nebyly zapsány do rejstříku.

Nezapsáním změn nastalých u veřejné obchodní společnosti do obchodního rejstříku není jim odňata právní platnost.

Nastala-li změna v osobách společníků a v jejich právu zástupčím, musí veřejnou obchodní společnost vůči osobě, jíž je skutečný stav ve složení společnosti znám, zastupovati skuteční společníci, třebaže nebyli do rejstříku zapsáni, a musí také podepsati plnou moc udělenou právnímu zástupci veřejné obchodní společnosti.

(Rozh. ze dne 12. května 1937, R. I 459/37.)

Soud první stolice vynesl proti žalované firmě rozsudek pro zmeškání. Důvody: K prvnímu roku se za žalovanou firmu dostavil Dr. J. H., koncipient Dr. J. B., advokáta v P., v zastoupení Dr. E. L., advokáta v K., a předložil písemnou plnou moc ze dne 2. listopadu 1935, kde pod zněním žalované firmy jest podepsán J. H. Podle obchodního rejstříku jsou k zastoupení dotčené firmy oprávněni dva společníci kolektivně, takže podpis jednoho z nich nestačí. Soud proto postupoval podle § 38 c. ř. s. a nařídil právnímu zástupci žalované firmy, aby předložil řádnou plnou moc do tří dnů, a usnesením ze dne 22. listopadu 1935 byla tato lhůta prodloužena do 20. února 1936. V řečené lhůtě Dr. E. L. resp. jeho substituti řádnou plnou moc nepředložili, nýbrž Dr. E. L. předložil zatímní opatření, povolené okresním soudem civilním v P. ze dne 21. listopadu 1935, jímž bylo povoleno Josua H., aby mohl ve sporu, o nějž jde, zastupovati žalovanou firmu. Uvedené zatímní opatření podle názoru soudu nestačí. Nestačí proto, že je vydáno proti E. Sch-ovi, takže pouze ten je stranou v řízení o zatímním opatření, pouze jemu přísluší opravné prostředky a pouze on se může proti zatímnímu opatření brániti. E. Sch. však není již společníkem žalované firmy. Soud totiž má za zjištěno, že E. Sch. vystoupil ze žalované firmy dne 14. února 1934 a že od té doby přestal býti ve společnosti jakýmkoli způsobem činný jako společník a jako společníci byli činní pouze Josua H. a Dr. A. L. Z obchodního rejstříku a rejstříkových spisů je patrné, že jest dosud zapsán jako společník žalované firmy Josua H.

a E. Sch. E. Sch. však sám podáním ze dne 10. ledna 1936 oznámil soudu, že z žalované veřejné společnosti vystoupil, a totéž oznámil Dr. A. L. podáním došlým dne 15. ledna 1936. Usnesením ze dne 13. února 1936 byla pak prodloužena žalované firmě lhůta k zavedení rejstříkového pořádku do konce března 1936. Žalovaná firma jako veřejná obchodní společnost nepotřebuje k své právní existenci zápisu do obchodního rejstříku (čl. 85 obch. zák.). Z toho jest usuzovati, že vystoupení společníka ze společnosti je právně platné ihned a nikoli teprve zápisem do obchodního rejstříku. Ovšem vůči třetím osobám, které by v důvěře v obchodní rejstřík měly přijíti ke škodě, platí zajisté rejstříkový zápis. V souzeném případě však Josua H. o vystoupení E. Sch-a věděl a souhlasil s ním, jak soud zjišťuje na základě shora uvedených důkazů, a rovněž žalobce věděl o tom, že E. Sch. již není společníkem a že společníkem je Dr. A. L., jak soud dále zjišťuje a jak ostatně je patrné i z žalobcových přednesů a návrhů učiněných v souzeném sporu. Vůči těm osobám, které o pravém stavu věděly, platí tedy stav skutečný, to jest, že společníky žalované firmy jsou dnes Josua H. a Dr. A. L. Za zjištěného stavu věci nemá významu zatímní opatření, které si vymohl žalobce proti E. Sch-ovi, když ten není již na žalované firmě nijak zúčastněn. Zatímní opatření vydané proti E. Sch-ovi nelze proto pokládati za účinné vůči žalované firmě anebo vůči druhému společníku řečené firmy Dr. A. L-ovi, který v řízení o zatímním opatření nebyl vůbec stranou. Aby plná moc Dr. E. L. resp. jeho substituta opravňovala je k zastupování žalované firmy, musela by býti podepsána jednak Josuem H-em, jednak Dr. A. L-em. Podpis Dr. A. L-a není zatímním opatřením, jak shora vyloženo, nahrazen. Nepředložil-li tedy ani Dr. E. L., ani jeho substitut řádné plné moci k vedení souzeného sporu, je soud nucen předpokládati, že se žalovaná k prvnímu roku nedostavila. Byl proto k návrhu žalobce podle § 396 c. ř. s. vydán rozsudek pro zmeškání. O d v o l a c í s o u d rozsudek soudu první stolice zrušil s výhradou právní moci a uložil mu, aby poté dále jednal a znova rozhodl. D ů v o d y: Je ovšem zjištěno, že do veřejné obchodní společnosti vstoupil dne 13. února 1934 se souhlasem obou dosavadních společníků Dr. A. L. a že dne 14. února 1934 E. Sch. ze společnosti vystoupil, že veřejná obchodní společnost se společníky Josuem H. a Dr. A. L-em měla míti firmu »Továrna gumového zboží F., J. H. a Dr. A. L.«, že k zastupování a tím i k znamenání této firmy jsou oprávněni oba jmenovaní společníci kolektivně. Avšak dotčené změny (jde o ně, poněvadž ze tří společníků vystoupil jeden; při vystoupení jednoho ze dvou společníků a vstupu nového by šlo o zánik; rozh. č. 2282 Sb. n. s.) jsou teprve předmětem řízení u rejstříkového soudu, nebylo o nich rozhodnuto a v rejstříku nejsou provedeny. Šlo-li tedy o pouhou změnu ve veřejné obchodní společnosti, která ovšem jest podle čl. 87 a 129 obch. zák. předmětem zápisu do rejstříku, avšak do zahájení sporu provedena nebyla, a žalobce veřejnou společnost v tom firemním znění, jak vyplývá z rejstříku, vskutku žaloval, pak rozhoduje rejstříkový stav i co do zastupování a znamenání společnosti. Do rejstříku zapsaní a k zastupování způsobilí společníci jsou ke sporu jménem společnosti oprávněni, i když ve skutečnosti již ze společnosti vystoupili (čl. 117 obch. zák., rozh.

z 3. března 1875, č. 450 uveřej. ve Sb. Adl.-Clem. č. 558). Byl-li snad žalobce jiného názoru, zejména mínil-li, že snad veřejná obchodní společnost dotčenými změnami zanikla a že se zřetelem na předpisy čl. 85 a 110 obch. zák. vznikla nová, dosud nezapsaná veřejná společnost s bývalým a novým společníkem, pak měl tuto dosud neprotokolovanou společnost žalovati ovšem u soudu obecné pravomoci, a tam by snad to, co namítá proti oprávnění Sch-a, bylo na místě. Avšak žalobce zvolil žalovati u kausálního soudu společnost protokolovanou, tedy společnost až do výmazu z rejstříku procesně způsobilou (rozh. č. 2230, 2282, 11799 Sb. n. s.), kterou podle rejstříku znamenají a zastupují kolektivně veřejní společníci Josua H. a E. Sch. Proto oni oba byli oprávněni a povinni plnou moc procesní za žalovanou znamenati. Scházeli-li na procesní plné moci podpis E. Sch-a, pak prvý soud právem dal žalované straně lhůtu nejprve třídní a pak do 26. února 1936 k předložení řádné plné moci. Tuto plnou moc žalovaná firma podáním došlým soudu den 20. února 1936, tedy v dané lhůtě, předložila spolu s pravoplatným usnesením okresního soudu civilního v P. ve znění usnesení rekursního soudu, podle nichž bylo povoleno veřejnému společníku Josuu H. prozatímní opatření, aby za účelem vedení tohoto sporu jím samým udělil procesní plnou moc jménem žalované advokátu Dr. E. L., což ten vskutku v plné moci procesní ze dne 20. února 1936 učinil. Přezkoumávati toto pravoplatné soudní usnesení prvému ani odvolacímu soudu nepřísluší. Je věcí soudu vyřizujícího prozatímní opatření, komu a proti komu a na základě jak vyšetřeného skutkového stavu opatření povolil. Možno ostatně říci, že výkon práva zástupčího a znamenacího je věcí obou společníků. Žalobce jako třetí osoba nemá do něho co zasahovati. Jestliže tedy žalovaná firma předložila ve lhůtě jí dané řádně znamenanou plnou moc, jejíž rozsah, účinek a trvání jest posuzovati podle civilního řádu soudního (§ 33, odst. 2, c. ř. s.) a pak se k prvnímu roku dostavila, nebylo lze proti ní vydati rozsudek pro zmeškání, neboť nebylo tu podmínek § 396 c. ř. s.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu další jednání a nové rozhodnutí.

D ů v o d y :

Nelze souhlasiti s názorem odvolacího soudu, že v souzeném případě žalovaná řádně vyhověla příkazu prvního soudu v příčině předložení procesní plné moci tím, že předložila také usnesení okresního soudu civilního v P., podle něhož bylo veřejnému společníku Josuu H. povoleno prozatímní opatření, aby za účelem vedení sporu, o nějž jde, sám udělil procesní plnou moc jménem žalované firmy advokátu Dr. E. L-ovi, a dále, že jediné rozhodující je stav rejstříkový co do zastupování a znamenání žalované společnosti, ježto nastalé změny nebyly do zahájení sporu v rejstříku zapsány. Nezapsání změn nastalých a trvajících u veřejné obchodní společnosti do obchodního rejstříku nemá na trvání právních poměrů vlivu a není tím odňata takovým skutečným právní platnost, právě tak jako veřejná obchodní společnost nepotře-

buje k své jsoucnosti zápisu do obchodního rejstříku (čl. 85 obch. zák.). Prvým soudem bylo zjištěno a odvolací soud převzal zjištění, že do veřejné obchodní společnosti pod firmou J. H. a E. Sch., továrna gumového zboží »F. . . .«, za souhlasu obou veřejných společníků J. H. a E. Sch. vstoupil dne 13. února 1934 další veřejný společník Dr. A. L., že poté 14. února 1934 vystoupil ze společnosti E. Sch., že jak žalobce, tak i H. věděli, že Sch. není od té doby společníkem. Po jeho vystoupení zůstali tedy společníky jediné H. a Dr. L. a jen ti byli oprávněni firmu zastupovati a znamenati kolektivně. Vztah uvedených změn, třebaže nebyly ještě do obchodního rejstříku zapsány, byl stranám rozepře znám nehledíc ani na to, že žalobce dokonce žalovanou podáním z 2. ledna 1936 na tento stav upozornil, tedy ještě před uplynutím lhůty stanovené k předložení procesní plné moci. Bylo proto povinností žalované, aby předložila řádnou plnou moc, podepsanou skutečnými společníky H. a Dr. L., po případě měla si vymoci prozatímní opatření stran toho společníka, který by odpíral podpis na ní. Prozatímní opatření, týkající se E. Sch.-a, bylo tu bez významu, poněvadž ten nebyl již společníkem. Pro žalobce jako třetí osobu nemůže tu míti význam domněnka podle čl. 25 a 87, odst. 1 a 2, obch. zák., poněvadž jemu byl skutečný stav v složení společnosti znám, pro něj platí skutečný stav co do zastupování a znamenání firmy. Žalobce mohl žalovati firmu v původním znění, poněvadž ta ještě nezanikla, nýbrž byla pouze změněna, a pro trvání právních poměrů není rozhodující, že nastalé změny nebyly ještě do rejstříku zapsány, stačí, že stranám rozepře byly známy. Nelze také přehlédnouti, že žalovaná již z obsahu žaloby musila poznati, že jest žalováno z právního poměru vzlešlého dne 15. února 1934, tedy z doby, kdy Sch. nebyl již jejím společníkem, a dále že veřejný společník H. se účastnil ujednání obsažených v protokole ze dne 14. února 1934 a znal rozsah ručení Sch.-ova za obchodní dluhy, do dne jeho vystoupení vzniklé. To mělo býti tím spíše pobídkou pro žalovanou, aby si opatřila řádnou plnou moc skutečných veřejných společníků, neučinila-li tak, musí násti důsledky toho. Napadené usnesení není proto ve shodě se zákonem.

Čís. 16092.

Za nezdatného ve smyslu § 1315 obč. zák. jest pokládati buď toho, kdo projevuje trvalý nedostatek odborné (technické) způsobilosti k určité mu svěřené práci po případě nedostatek opravdové vůle vynaložiti schopnosti k řádnému obstarání věci, náležitě svědomitosti, stavu věci vyhovující dbalosti a pozornosti, anebo toho, kdo projeví — třeba jen v jediném případě — takový stupeň hrubého pochybení, jenž svědčí o vědomé nedbalosti, bezstarostnosti a lehkomyšlnosti, ač se u něho předpokládá zvýšená bedlivost a opatrnost. Otázku, zda takový ojedinělý případ provinění má původ v nezdatnosti či v jiných skutečnostech, jest posouditi podle povahy jednotlivého případu.